

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๖๗

โดย สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง

พระอดมบัณฑิต, ผศ. ดร.
ป.ธ.๙,วท.บ.,พร.ม.,พร.ด.

ตึกวิเศษธรรมกาย ชั้น ๓ วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐ | โทรศัพท์ ๐-๒๔๕๗-๑๔๑๒

จากวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ: สิ่งที่เราจะเรียนรู้ในวันนี้

1

วิสัยทัศน์หลักสูตร ๒๕๖๗

ทำความเข้าใจ 'เหตุผล' และเป้าหมายของหลักสูตรใหม่

2

ระบบสนับสนุนครูผู้สอน

การเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงมาถึงครูและสำนักเรียน

3

ทำความเข้าใจจักแบบแผนฯ

ภาพรวมของเอกสารสำคัญฉบับใหม่

4

วิธีการกรอกข้อมูล

คำแนะนำที่ละเอียดพร้อมตัวอย่างการคำนวณ

5

ข้อมูลอ้างอิง

ตารางสรุปชั่วโมงสอนตามหลักสูตรสำหรับทุกประโยค

มิติใหม่แห่งการศึกษาบาลี: เหตุผลและความจำเป็น

หลักสูตรแกนกลางฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับและพัฒนามาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ให้สอดคล้องกับ **พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒**

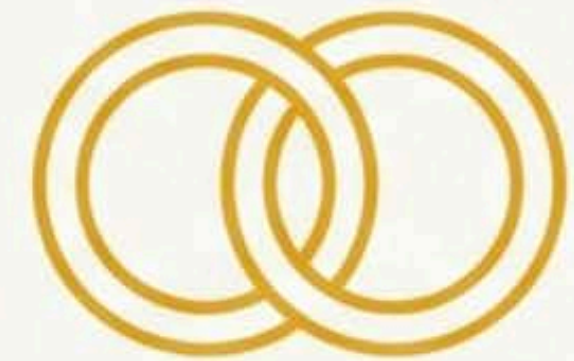
ความเป็นเอกภาพ (Unity)

สร้างมาตรฐานการศึกษาบาลีให้เป็นไป
ไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

ความทันสมัยบนแก่นแท้ (Modernization with Core Principles)

บูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์สมัยใหม่
โดยยังคงรักษาแก่นของพระธรรมวินัย

สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ (National Standards Alignment)

ยกระดับการศึกษาให้เชื่อมโยงกับ
มาตรฐานการศึกษาของชาติ

เรากำลังจะเดินทางไปไหน: เป้าหมายของการจัดทำแผนการสอน

ยกระดับมาตรฐาน
สู่ระบบการศึกษาชาติ
ตาม พ.ร.บ. การศึกษาพระ
ปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

วางแผนการสอน
ให้ครบถ้วนตามหลักสูตร
แม่กองบาลีฯ เพื่อการสอนที่มี
ทิศทางและประสิทธิภาพ

เบิกจ่ายงบประมาณ
เพื่อเป็นเอกสารประกอบการ
ขอรับค่าตอบแทนครูสอน
อย่างถูกต้องและโปร่งใส

วัดและประเมินผล
เพื่อติดตามพัฒนาการและ
สมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
สามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้
ทันทั่วทั้งที่

ภาพรวมหลักสูตรใหม่: สร้างศาสนทายาทแห่งอนาคต

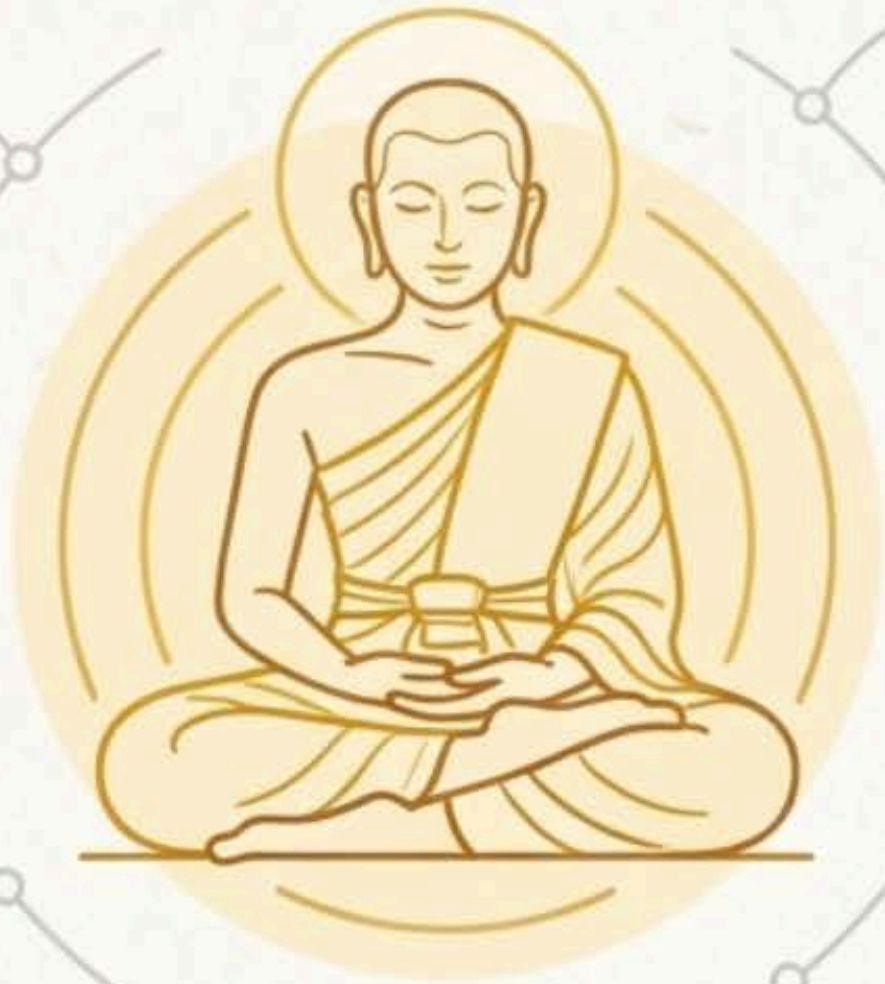

วิสัยทัศน์และศาสนทายาทที่พึงประสงค์

พัฒนาผู้เรียนให้เป็น "ศาสนทายาทที่ดี และพลเมืองที่ดี"

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ

- ความสามารถด้านภาษาศาสตร์
- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ความสามารถในการเป็นศาสนทายาทที่ดี และพลเมืองที่ดีของสังคม

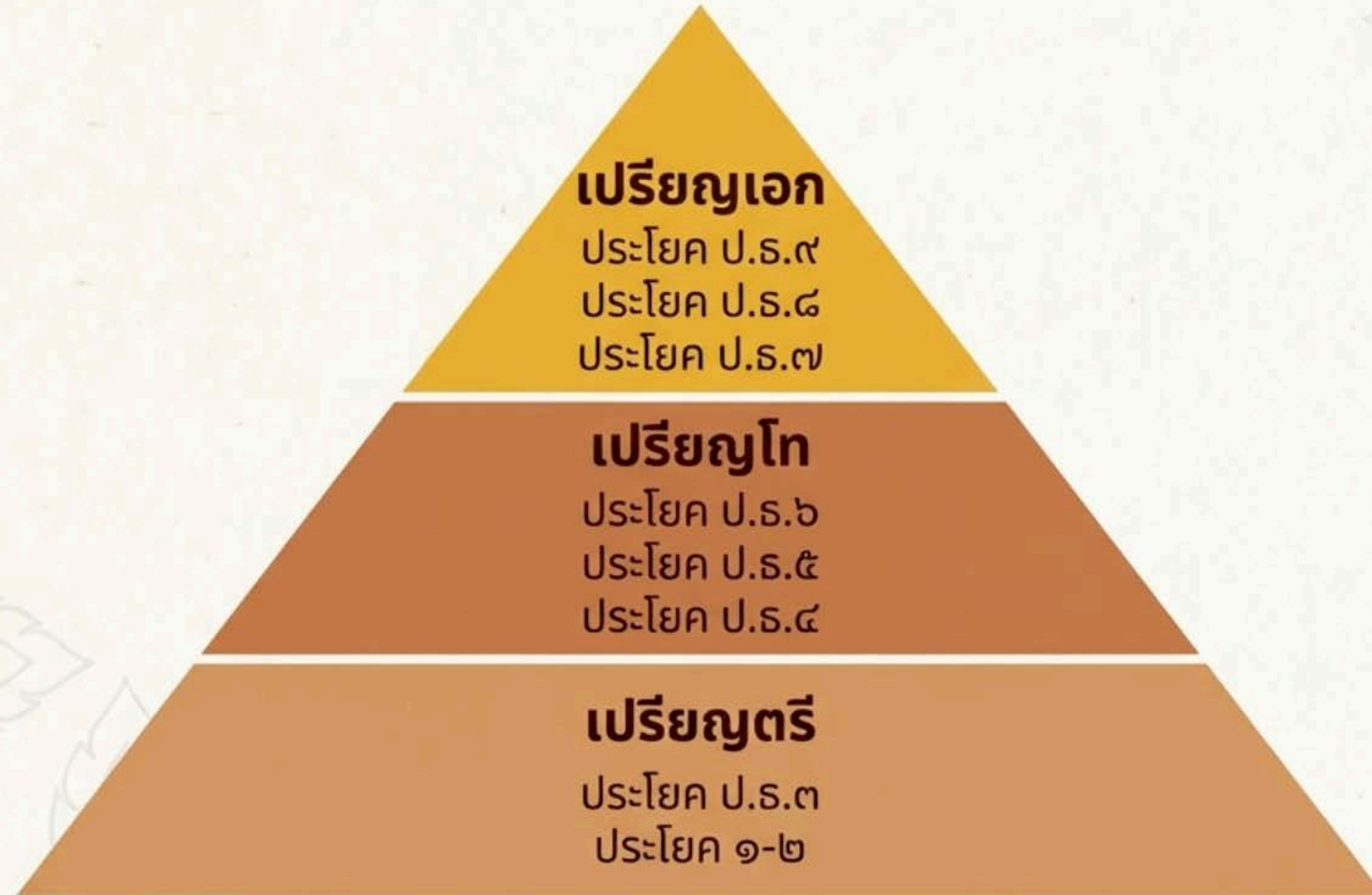

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7 ประการ (ตามมาตรา ๑๗)

- เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม
- มีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา
- มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบ และวินัยสงฆ์
- มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ
- รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม
- มีความภูมิใจในความเป็นสมณะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- มีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

โครงสร้างหลักสูตรและระดับชั้นเรียน

หลักสูตรแบ่งออกเป็น **3 ระดับ** (Levels) และ **9 ชั้น** (Classes)

มาตรฐานสาระการเรียนรู้ (Core Subjects)

หลักสูตรประกอบด้วย 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก
อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงพระไตรปิฎก

แต่งฉันทภาษามคร

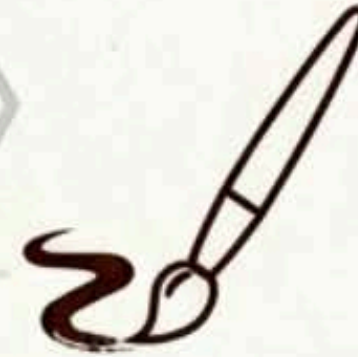

ธ → ธ

แปลมครเป็นไทย

บาลีไวยากรณ์

แต่งไทยเป็นมคร

ท → ท

แปลไทยเป็นมคร

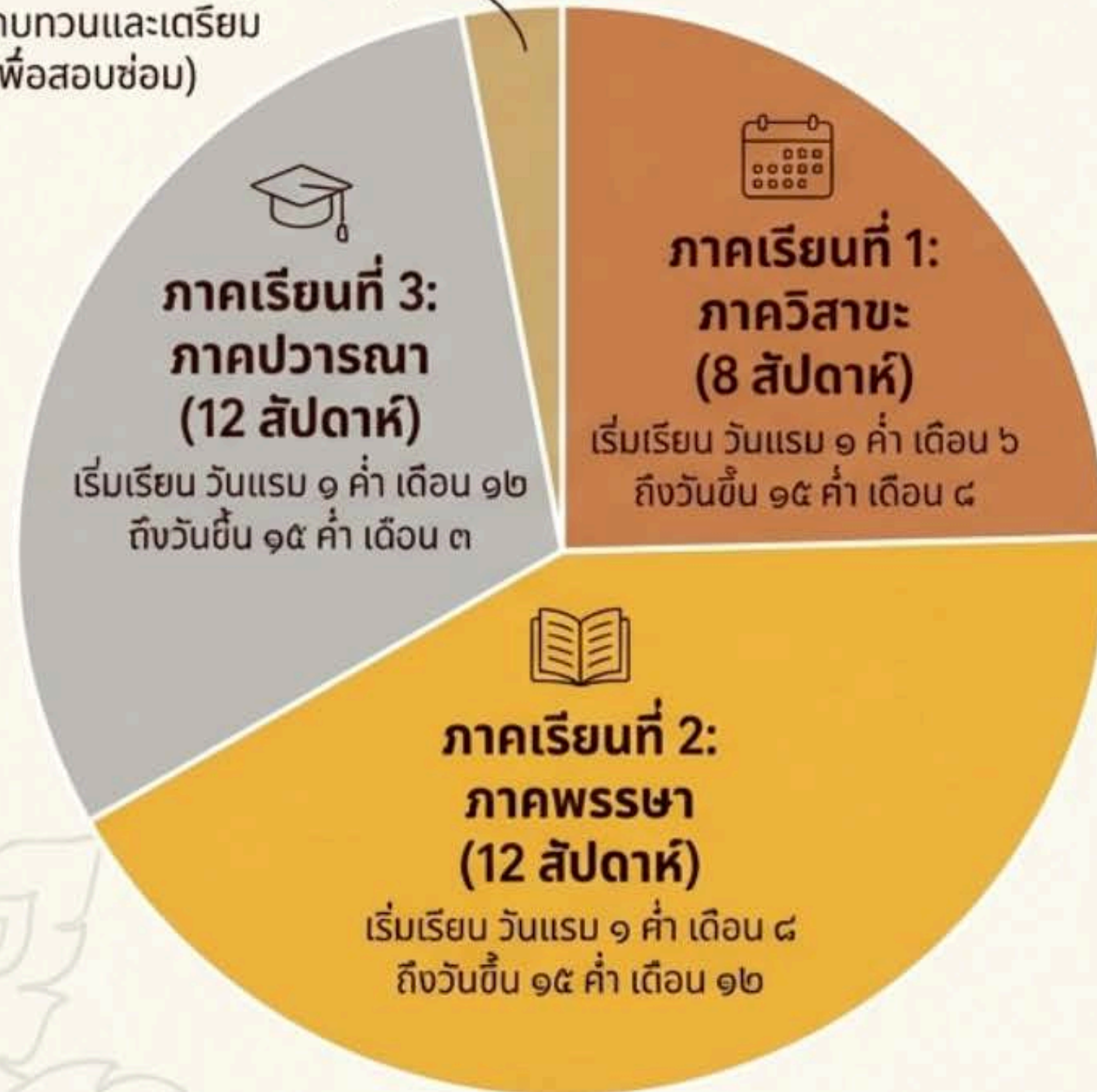
บูรพภาค

สัมพันธ์ไทย

มาตรฐานเวลาเรียนและปฏิทินการศึกษา

ภาคเรียนพิเศษ: ภาคมาฆบูชา
(สำหรับการทบทวนและเตรียมความพร้อมเพื่อสอบซ่อม)

โครงสร้างปีการศึกษา

- 1 ปีการศึกษา แบ่งเป็น 3 ภาคเรียน
- รวม 32 สัปดาห์ (ไม่รวมภาคพิเศษ)

จำนวนชั่วโมงเรียน

- จัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 5 ชั่วโมง
- รวมทั้งสิ้น **800 ชั่วโมง** ตลอดปีการศึกษา

เส้นทางการศึกษา: เปรียญตรี (ระดับพื้นฐาน)

ชั้นประโยค ๑-๒

เป้าหมาย: สร้างความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ และการแปลขั้นพื้นฐาน

แปลมครเป็นไทย (480 ชั่วโมง): ศึกษาจาก คัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา

บาลีไวยากรณ์ (320 ชั่วโมง): สมัญญา ภีธาน, สนธิ, นาม, อพยศัพท, समास, ตัทธิต, อาชยาต และกิตก

ชั้นประโยค ป.ร.๓

เป้าหมาย: เพิ่มทักษะการวิเคราะห์ความ สัมพันธ์ทางไวยากรณ์และความรู้เสริม

แปลมครเป็นไทย (280 ชั่วโมง): ศึกษาจาก คัมภีร์ธัมมปัทฏฐกถา (ภาคต่อ)

สัมพันธไทย (280 ชั่วโมง): ศึกษาหน้าที่และ ความเชื่อมโยงของศัพท์ในประโยค

บาลีไวยากรณ์ (200 ชั่วโมง): เรียนในระดับที่ ลึกซึ้งขึ้นเพื่อการประยุกต์ใช้

บูรพภาค (40 ชั่วโมง): ศึกษาการเขียน หนังสือราชการ (เรียนในภาคเรียนที่ 3)

เส้นทางการศึกษา: เปรียญโท (ระดับกลาง)

ชั้นประโยค ป.ร.๔, ป.ร.๕ และ ป.ร.๖

เป้าหมาย: พัฒนาทักษะการแปลสองทาง (ไทย-บาลี) และวิเคราะห์คัมภีร์อรรถกถาชั้นสูง

วิชาที่เพิ่มเข้ามา

แปลไทยเป็นมคร (320 ชั่วโมง/ปี):
เป็นวิชาสำคัญที่เริ่มในระดับนี้
เพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาบาลีอย่างแท้จริง

วิชาที่ศึกษาต่อเนื่อง

แปลมครเป็นไทย (480 ชั่วโมง/ปี):
ยกระดับการศึกษาโดยใช้คัมภีร์ที่ซับซ้อนขึ้น

- **ป.ร.๔ และ ป.ร.๕:** ศึกษาจาก **มังคลัตถทีปนี**
- **ป.ร.๖:** ศึกษาจาก **สมันตปาสาทิกา** (อรรถกถาพระวินัย)

เส้นทางการศึกษา: เปรียญเอก (ระดับสูงสุด)

ชั้นประโยค ป.ร.๗, ป.ร.๘ และ ป.ร.๙

เป้าหมาย: บรรลุความเป็นเลิศทางภาษา มีความแตกฉานในการแปลและสามารถรจนาผลงานเป็นภาษาบาลีได้

วิชาที่เพิ่มเข้ามาในระดับสูงสุด

- ป.ร.๘: แต่งฉันทภาษามคร** (160 ชั่วโมง)
- ศึกษาและฝึกฝนการประพันธ์ร้อยกรองตามฉันทลักษณ์ 6 ชนิด (ปัฐยาวัตร, อินทรวีเชียร เป็นต้น)
- ป.ร.๙: แต่งไทยเป็นมคร** (160 ชั่วโมง)
- ทักษะการประพันธ์ร้อยแก้วภาษาบาลีจากเนื้อหาภาษาไทย ซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงสุด

วิชาแปลที่ศึกษาในระดับสูง

- ป.ร.๗:** แปลคัมภีร์ **สมันตปาสาทิกา** และ **มังคลัตถทีปนี**
- ป.ร.๘:** แปลคัมภีร์ **วิสุทธีมรรค**
- ป.ร.๙:** แปลคัมภีร์ **อภิธรรมมัตถวิกาวินี**

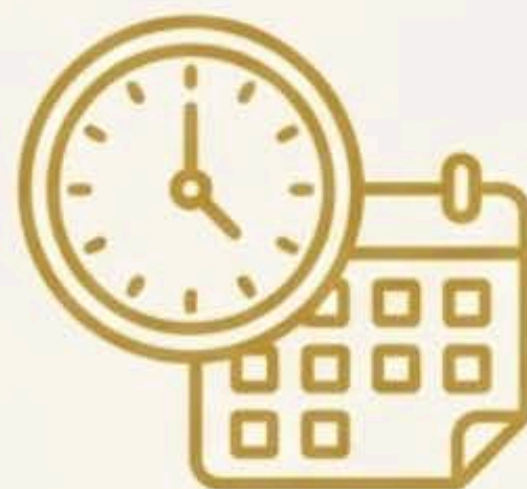
ระบบการสนับสนุนครูผู้สอนภายใต้หลักสูตรใหม่

หลักสูตรใหม่มาพร้อมกับระบบสนับสนุนครูผู้สอนที่ชัดเจน
เพื่อสร้างมาตรฐานและขวัญกำลังใจ

แบบแผนการจัดการเรียนการสอน (Standardized Teaching Plans)

มีแบบฟอร์ม 'แผนการจัดการเรียนการสอน' ที่เป็นมาตรฐานสำหรับครูทุกคน
เพื่อใช้ในการวางแผนและเบิกจ่าย
ค่าตอบแทน

กรอบชั่วโมงการสอนที่ชัดเจน (Defined Teaching Hours)

หลักสูตรกำหนด 'กรอบชั่วโมงตาม
หลักสูตรต่อปี' ทุกรายวิชา ทำให้ครูและ
สำนักเรียนสามารถวางแผนการสอนได้
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างค่าตอบแทนที่เป็นระบบ (Systematic Compensation)

มีระบบการคำนวณค่าตอบแทนที่โปร่งใส
โดยอิงจากจำนวนชั่วโมงการสอนจริง
(ชั่วโมงสอน x 200 บาท)

ความท้าทายที่ต้องก้าวข้าม: การเหลื่อมกันของปีการศึกษาและปีงบประมาณ

ปีการศึกษาคณะสงฆ์

[พฤษภาคม ๖๗] ----- เทอม ๑ ----- [กันยายน ๖๗] ----- เทอม ๒ ----- [กุมภาพันธ์ ๖๘]

ดังนั้น เราจึงต้องจัดทำแผนการสอนแบบ
“แยก ๒ งวดเบิกจ่าย” ตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณแผ่นดิน

[ตุลาคม ๖๗] ----- งวดที่ ๑ ----- [มีนาคม ๖๘] ----- งวดที่ ๒ ----- [กันยายน ๖๘]

สูตรพิชิตการเบิกจ่าย: วิธีแบ่ง ๘๐๐ ชั่วโมงตามปีงบประมาณ

หลักการสำคัญ: "ชั่วโมงที่กรอกในแผน ต้องสอดคล้องกับชั่วโมงที่สอนจริงในช่วงเวลานั้นๆ ของปีงบประมาณ"

ตัวอย่างที่ ๑: ประโยค ๑-๒ (งวดที่ ๑: ต.ค. ๖๗ - ม.ค. ๖๘)

วิชา	ชั่วโมงสอน (คำนวณจากสอนจริง ๔ เดือน)	ค่าตอบแทน
แปลมครเป็นไทย	๒๑๒ ชั่วโมง	๒๑๒ ชม. x ๒๐๐ บาท = ๔๒,๔๐๐ บาท
บาลีไวยากรณ์	๑๔๐ ชั่วโมง	๑๔๐ ชม. x ๒๐๐ บาท = ๒๘,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ: ตัวเลขชั่วโมงต้องเฉลี่ยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเปิด-ปิดเรียนจริงของแต่ละสำนักเรียน

ตัวอย่างที่ ๒: ประโยค ๑-๒ (งวดที่ ๒: พ.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๘)

วิชา	ชั่วโมงสอน (คำนวณจากสอนจริง ๕ เดือน)	ค่าตอบแทน
แปลมครเป็นไทย	๒๖๕ ชั่วโมง	๒๖๕ ชม. x ๒๐๐ บาท = ๕๓,๐๐๐ บาท
บาลีไวยากรณ์	๑๗๕ ชั่วโมง	๑๗๕ ชม. x ๒๐๐ บาท = ๓๕,๐๐๐ บาท

ข้อควรจำ: ผลรวมชั่วโมงทั้ง ๒ งวด ต้องไม่เกินกรอบที่หลักสูตรกำหนด
(เช่น แปลมครฯ ๒๑๒ + ๒๖๕ ≈ ๔๗๗ ชั่วโมง)

ตัวอย่างสำหรับชั้นสูง: ประโยค ป.ธ. ๓ (การเฉลี่ยชั่วโมงเมื่อมีหลายวิชา)

หมวดที่ ๑: ต.ค. ๖๗ - ม.ค. ๖๘	
วิชา	ชั่วโมงสอน
แปลมครเป็นไทย:	๑๒๔ ชั่วโมง
สัมพันธไทย:	๑๒๔ ชั่วโมง
บาลีไวยากรณ์:	๘๘ ชั่วโมง
บูรพภาค:	๑๖ ชั่วโมง
รวมหมวดที่ ๑:	๓๕๒ ชั่วโมง

เคล็ดลับ (Tip):

ควรให้นำนักชั่วโมงสอนตามความสำคัญและเนื้อหาของแต่ละวิชาในช่วงเวลานั้นๆ ไม่จำเป็นต้องหารเท่ากันทุกเดือน

หัวใจสำคัญ: การแบ่งชั่วโมงสอนตามปีงบประมาณ

ปีการศึกษา (9 เดือน)

เราจัดการเรียนการสอนรวม 9 เดือนต่อภาคการศึกษา
แต่การรายงานเพื่อเบิกค่าตอบแทนจะแบ่งเป็น 2 งวดตามปีงบประมาณ คือ งวด 4 เดือน และ งวด 5 เดือน

ขั้นตอนที่ 2: การคำนวณชั่วโมงสอนและค่าตอบแทน

สูตรการคำนวณ

ชั่วโมงสอนรายงวด = (ชั่วโมงตามหลักสูตรต่อปี / 9 เดือน) x จำนวนเดือนในงวด

ตัวอย่าง: ประโยค 1-2 วิชาแปลมครเป็นไทย (กรอบหลักสูตร: 480 ชั่วโมง/ปี)

การคำนวณงวดที่ 1 (4 เดือน):

$(480 / 9) \times 4 = 213.33 \rightarrow$ ตามแบบแผนฯ กำหนด **212 ชั่วโมง**
ค่าตอบแทน: 212 ชั่วโมง x 200 บาท = **42,400 บาท**

การคำนวณงวดที่ 2 (5 เดือน):

$(480 / 9) \times 5 = 266.67 \rightarrow$ ตามแบบแผนฯ กำหนด **265 ชั่วโมง**
ค่าตอบแทน: 265 ชั่วโมง x 200 บาท = **53,000 บาท**

หมายเหตุสำคัญ

จำนวนชั่วโมงที่คำนวณได้อาจมีทศนิยม ในการกรอกข้อมูลให้ยึดตามตัวเลขที่กำหนดไว้ในเอกสารตัวอย่าง เพื่อให้ผลรวมตลอดปีการศึกษาตรงตามกรอบหลักสูตร

ตัวอย่างการกรอกแบบแผนฯ ที่สมบูรณ์: กรณีสอนประโยค 1-2

แบบแผนการจัดการเรียนการสอน ครูสอน ประโยค 1-2

การสอนงวดที่ 1 (ตุลาคม 2567 - มีนาคม 2568)

ที่	รับผู้ชวา	การสอนครั้ง			สขอบาน ค้ายวนทิน	กรอบชั่วโมง ตามหลักสูตร
		ขวงจน	ชั่วโมง	ตามกณมมาก		
1	บาลีไวยากรณ์	-	212	42,400 บาท	212	480
2	แปลมครเป็นไทย	-	140	28,000 บาท	140	320

ผลการคำนวณงวดที่ 1
(4 เดือน) รวม 352 ชั่วโมง
เป็นเงิน 70,400 บาท

ตรวจสอบว่าตัวเลขตรงกับ
ตารางอ้างอิง (เช่น 480, 320)

การสอนงวดที่ 2 (กระขอที่ เมษายน 2568 - กัยยายน 2568)

ที่	รับผู้ชวา	การสอนคั้ง			สขอบาน ค้ายวนทิน	กรอบชั่วโมง ตามหลักสูตร
		ขวงจน	ชั่วโมง	ตามเนทมบาท		
1	บาลีไวยากรณ์	-	265	53,000 บาท	265	480
2	แปลมครเป็นไทย	-	175	35,000 บาท	175	320

ผลการคำนวณงวดที่ 2 (5 เดือน)
รวม 440 ชั่วโมง
เป็นเงิน 88,000 บาท

ขั้นตอนที่ 3: สรุปข้อมูลรวมและลงนามรับรอง

2	แปลมครเบนไทย	-	140	28,000 บาท	140	320
1	ขาสีไวยากรณ์	-	265	53,400 บาท	265	480
2	แปลมครเป็นไทย	-	175	35,000 บาท	175	320

สรุปข้อมูลการสอน

ที่	รายการ	รวมชั่วโมง	รวมค่าตอบแทน (บาท)	จำนวนเงิน (บาทถ้วน)
1	รวมทั้งสิ้น (งวดที่ 1 + งวดที่ 2)	792	158,400	หนึ่งแสนห้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน

นำผลรวมของชั่วโมงและค่าตอบแทนจากทั้ง 2 งวดมารวมกันในตารางสรุปสุดท้าย

ลงชื่อ.....
(ครูสอนพระปริยัติธรรม)

ลงชื่อ.....
(เจ้าสำนักเรียนวัด/คณะเขต/คณะจังหวัด)

ลงชื่อ.....
(เลขานุการเจ้าสำนักเรียนฯ)

ต้องมีการลงนามรับรองให้ครบถ้วนทั้ง 3 ส่วน:

- ครูสอนพระปริยัติธรรม
- เจ้าสำนักเรียนวัด/คณะเขต/คณะจังหวัด
- เลขานุการเจ้าสำนักเรียนฯ

สรุป 4 ขั้นตอนการจัดทำแบบแผนการสอน

ตรวจสอบ

ค้นหาชั้นเรียนและรายวิชา
ของท่านในตารางอ้างอิง
เพื่อหา “กรอบชั่วโมงตาม
หลักสูตรต่อปี”

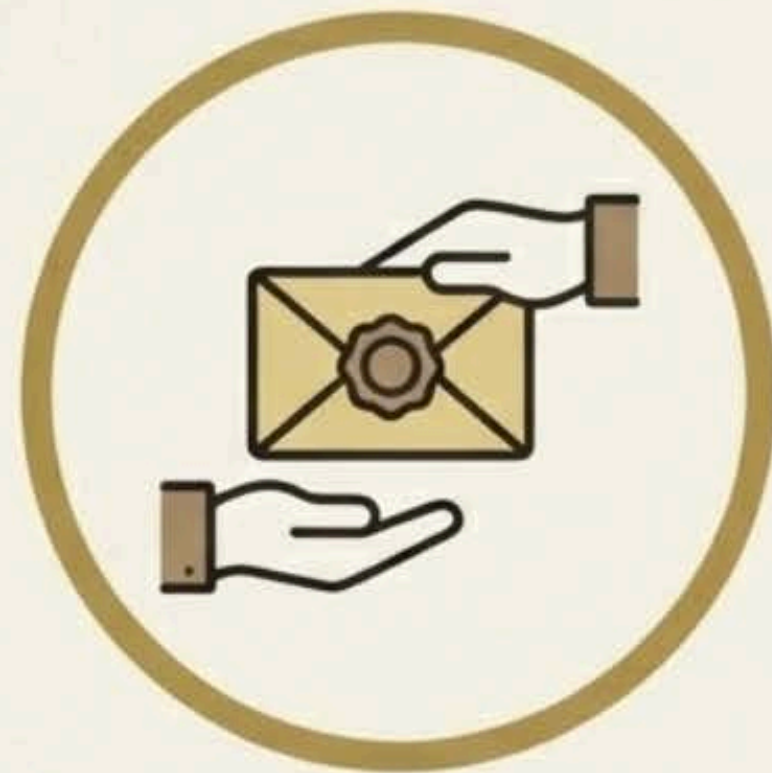
คำนวณ

แบ่งชั่วโมงสอนและค่า
ตอบแทนสำหรับงวด 4
เดือน (ต.ค.-ม.ค.) และงวด
5 เดือน (พ.ค.-ก.ย.)

กรอกข้อมูล

กรอกข้อมูลทั้งหมดลงใน
แบบแผนฯ ให้ครบถ้วน
สมบูรณ์ตามตัวอย่าง

ลงนามและจัดส่ง

เสนอให้เจ้าสำนักเรียนและ
เลขานุการลงนามรับรอง
และดำเนินการจัดส่งตามที่
สำนักงานฯ กำหนด

พิมพ์เขียวสู่ความเป็นเลิศ: การออกแบบแผนการสอนบาลีที่มีประสิทธิภาพ

คู่มือฉบับสมบูรณ์เพื่อการวางโครงสร้างบทเรียนที่ชัดเจน แม่นยำ และวัดผลได้

การวางรากฐาน: กำหนดขอบเขตบทเรียนด้วยข้อมูลทั่วไป

การระบุข้อมูลพื้นฐานให้ชัดเจนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เปรียบเสมือนการกำหนดพิกัดและขอบเขตของโครงการก่อสร้าง ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกันถึงบริบทของบทเรียน

ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

สถานศึกษา	.....	● — ระบุบริบท
ระดับชั้น / ปรโยค	.....	
รายวิชา	.....	} กำหนดเป้าหมายหลัก
หน่วยการเรียนรู้	.....	
เรื่อง	.....	
เวลาเรียน	.....	● — กำหนดขอบเขตและทรัพยากร
ภาคเรียน / ปีการศึกษา	.....	

นิยามความสำเร็จ: 3 เสาหลักแห่งการเรียนรู้ (KPA)

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ดีต้องครอบคลุมทั้ง 3 มิติ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนไม่เพียงแต่ ‘รู้’
แต่ยัง ‘ทำได้’ และ ‘มีทัศนคติที่ดี’ ต่อการเรียนรู้วันนั้นๆ

ความรู้ (Knowledge)

ผู้เรียนรู้อะไร? (หลักการ,
ทฤษฎี, คำจำกัดความ)

.....
.....
.....

ทักษะ (Process)

ผู้เรียนทำอะไรได้? (การปฏิบัติ,
การประยุกต์ใช้, การแก้ปัญหา)

.....
.....
.....

เจตคติ (Attitude)

ผู้เรียนรู้สึกอย่างไร? (คุณค่า,
ความรับผิดชอบ, ความสนใจ)

.....
.....
.....

แก่นความรู้และเครื่องมือ: การสร้างเนื้อหาและสื่อการสอน

เนื้อหาที่สอนคือโครงสร้างหลักของบทเรียน ในขณะที่สื่อการเรียนรู้คือเครื่องมือที่ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้นั้นสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งสองส่วนต้องสอดคล้องกัน และสนับสนุนเป้าหมายการเรียนรู้

เนื้อหาที่สอน

.....
.....
.....
.....

สื่อการเรียนรู้

ลำดับ	รายการ
1	.....
2	.....
3	.....

การร้อยเรียงประสบการณ์: ลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การแบ่งบทเรียนออกเป็น 3 ขั้นตอนที่ชัดเจน (ขั้นนำ, ขั้นสอน, ขั้นสรุป) ช่วยสร้างลำดับการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ

การประกันคุณภาพ: การวัดและประเมินผลที่ตรงเป้าหมาย

การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถตอบได้ว่า "ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่" โดยต้องกำหนดวิธีการ, เครื่องมือ, และเกณฑ์การผ่านที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

เชื่อมโยงโดยตรงกับ KPA

จุดประสงค์

K P A

วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์ผ่าน
จะตรวจสอบได้ ได้อย่างไร?	จะใช้อะไรในการ ตรวจสอบ?	มาตรฐานความ สำเร็จคืออะไร?
.....	.....	.....
.....	.....	.....

The image features two architectural representations of a traditional Thai temple. On the left is a detailed line drawing showing the structural framework, including the roof's intricate curves and the supporting columns, with various dimension lines and crosshair markers. On the right is a 3D perspective rendering of the same temple, colored in shades of gold, blue, and brown, showing the finished appearance with its ornate roof decorations and multiple levels of steps leading to the entrance. The central text is overlaid on the drawing.

จากพิมพ์เขียวสู่บทเรียนจริง

กรณีศึกษา: แผนการสอนวิชาบาลีไวยากรณ์
เรื่อง 'การแจกนามศัพท์'

การวางรากฐาน: บทเรียนเรื่องการแจกนามศัพท์

สถานศึกษา	สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร
ระดับชั้น / ระยะเวลา	๑-๒
รายวิชา	บาลีไวยากรณ์
หน่วยการเรียนรู้	นามศัพท์เบื้องต้น
เรื่อง	การแจกนามศัพท์
เวลาเรียน	90 นาที
ภาคเรียน / ปีการศึกษา	ภาคเรียนที่ ๑ / ๒๕๖๘

เป้าหมายที่ชัดเจน: นิยามความสำเร็จในการแจกนามศัพท์

ความรู้ (Knowledge)

- อธิบายหลักการแจกนามศัพท์และรูปวิภัติได้อย่างถูกต้อง
- เข้าใจหน้าที่ของนามศัพท์ในภาษาบาลี

ทักษะ (Process)

- แจกนามศัพท์ตามลิงค์พจน์ และวิภัติได้
- เขียนตารางแจกนามศัพท์ได้ถูกต้อง

เจตคติ (Attitude)

- มีความตั้งใจและความรับผิดชอบต่อการเรียน
- ปฏิบัติตามกติกาศัณเรียนอย่างเคร่งครัด

โครงสร้างเนื้อหาและสื่อการสอนสำหรับบทเรียน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ บทเรียนได้ถูกออกแบบโดยครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ 5 ประการ และใช้สื่อที่สนับสนุนการเรียนรู้ 3 รายการ

เนื้อหาที่สอน (Core Content)

1. ความหมายของนามศัพท์
2. หลักการเปลี่ยนรูปของนามศัพท์
3. วิภัติ ๘ และหน้าที่ของวิภัติ
4. การแจกนามศัพท์เพศชาย เพศหญิง และเพศกลาง
5. ตัวอย่างคำบาลี: พุทฺธ, ธมฺม, ภิกขุ

สื่อการเรียนรู้ (Learning Media)

1. หนังสือบาลีไวยากรณ์
2. ตารางแจกนามศัพท์
3. ใบงานฝึกหัด

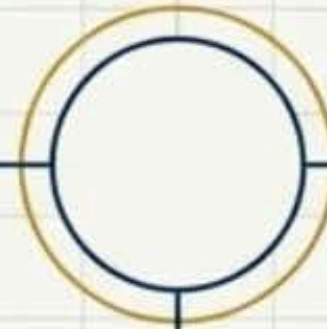
ลำดับการสอน 100 นาที: การเดินทางสู่ความเข้าใจเรื่องนามศัพท์

ขั้นนำ (10 นาที)

- กิจกรรมครู: ทบทวนบทเรียนเดิมและตั้งคำถามนำ
- กิจกรรมนักเรียน: ตอบคำถาม, ทบทวน
- สื่อ / วิธีสอน: การถาม-ตอบ

ขั้นสอน (70 นาที)

- กิจกรรมครู: อธิบายหลักการแจกนามศัพท์และเขียนตัวอย่างบนกระดาน
- กิจกรรมนักเรียน: ฟัง, จดบันทึก, ดูตัวอย่าง
- สื่อ / วิธีสอน: ตัวอย่างบนกระดาน

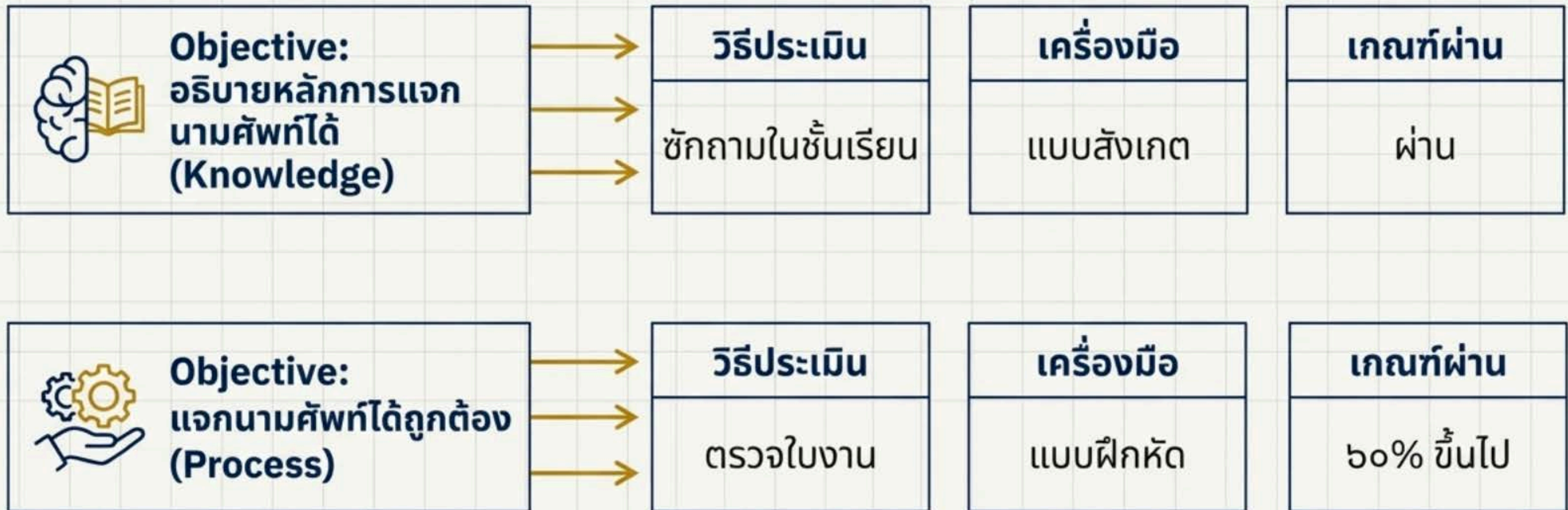
ขั้นสรุป (20 นาที)

- กิจกรรมครู: สรุปหลักการสำคัญและนำท่องจำสูตร
- กิจกรรมนักเรียน: ร่วมสรุป, ท่องจำ
- สื่อ / วิธีสอน: การท่องจำร่วมกัน

การวัดผลเชิงปฏิบัติ: ตรวจสอบความเข้าใจในการแจกนามศัพท์

เราเชื่อมโยงวัตถุประสงค์แต่ละข้อเข้ากับวิธีการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าการวัดผลนั้นตรงประเด็นและสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

บันทึกหลังสอน: บทเรียนที่ได้เรียนรู้และแนวทางการพัฒนา

การสอนไม่ได้สิ้นสุดลงเมื่อหมดคาบเรียน การบันทึกผลลัพธ์และวิเคราะห์ปัญหาที่พบคือหัวใจของการพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

ผลการสอน (Results)

นักเรียนเข้าใจหลักการแจกนามศัพท์
และสามารถทำแบบฝึกได้

ปัญหา / อุปสรรค (Challenges)

นักเรียนบางรูปยังจำศัพท์ได้น้อย

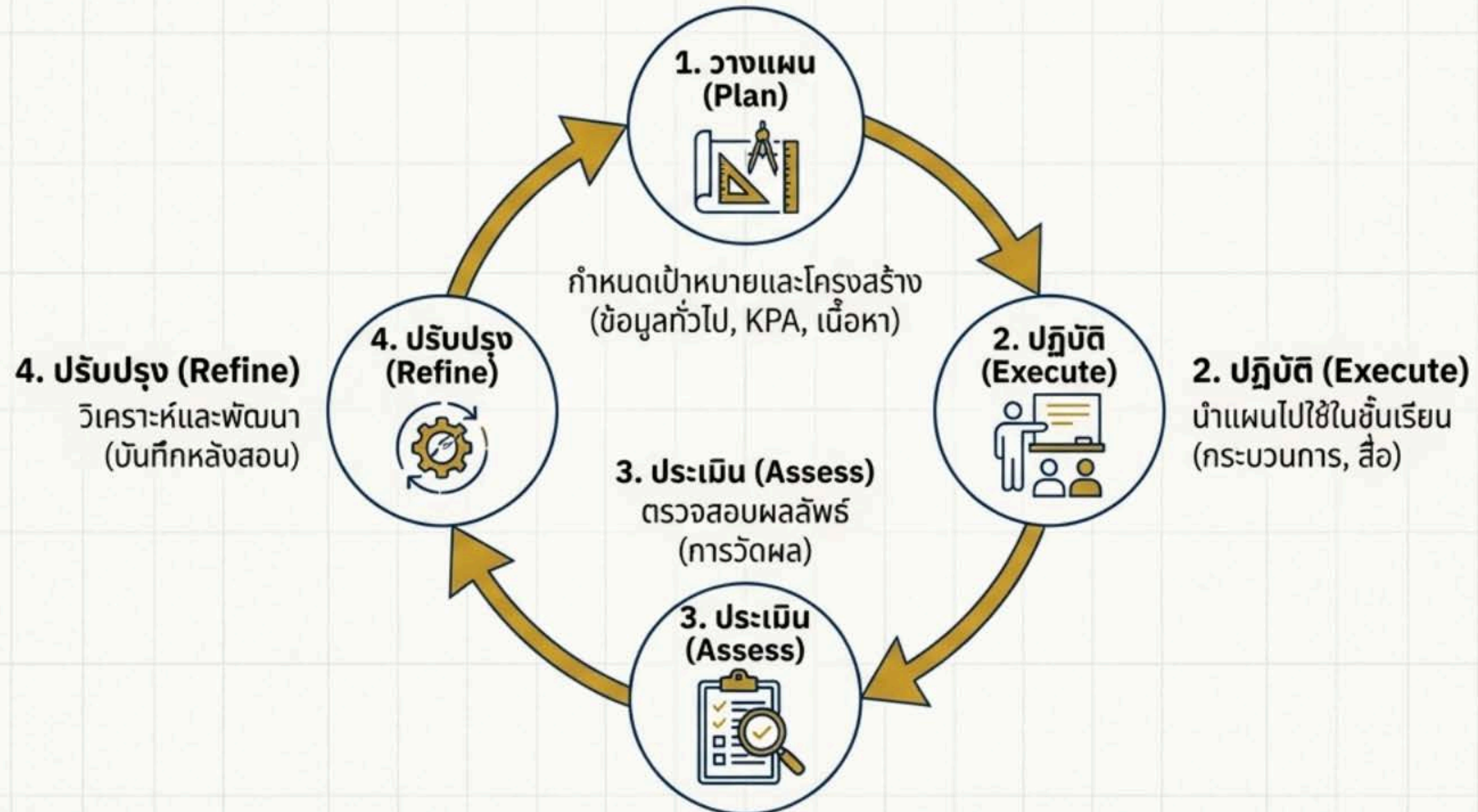

แนวทางปรับปรุง (Improvement Plan)

เพิ่มการท่องจำและฝึกซ้ำในคาบถัดไป

ภาพสมบูรณ์: จากแผนการสอนสู่ วัฏจักรแห่งการสอนที่สมบูรณ์แบบ

แผนการสอนนี้ไม่ใช่แค่เอกสารที่ต้องกรอกให้ครบ แต่เป็นกรอบความคิดที่ทรงพลังในการสร้างสรรค์บทเรียนที่มีชีวิตชีวา นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและพัฒนาการที่ไม่สิ้นสุดของผู้สอนและผู้เรียน

โครงสร้างการบริหารจัดการหลักสูตร

ส่วนกลาง (Central Body): สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง
บทบาท: กำหนดนโยบาย, จัดทำหลักสูตร, จัดสอบกลาง, ประเมินคุณภาพ

หน่วยปฏิบัติการ (Operational Units): สำนักเรียน / สำนักศาสนศึกษา
บทบาท: จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร, บริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณ

เจ้าสำนักเรียน

กำหนดนโยบายและบริหารจัดการภาพรวม

อาจารย์ใหญ่

รับผิดชอบงานวิชาการ, การพัฒนาหลักสูตร
และการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอน

จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและ
พัฒนาผู้เรียน

การวัดผลและประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการวัดผลที่ได้มาตรฐาน

- **ข้อสอบกลาง (Centralized Exams):** ใช้ข้อสอบกลางจาก ‘กองบาลีสนามหลวง’ เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ
- **สอบแบบอัตนัย ๑๐๐% (100% Written Examination):** เน้นการประเมินความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาอย่างแท้จริง
- **เกณฑ์การประเมินผลชัดเจน (Clear Pass/Fail Criteria):** กำหนดเกณฑ์ผ่านที่ชัดเจน เช่น “คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๕ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน”

ระบบการประกันคุณภาพ (Quality Assurance)

มีการประกันคุณภาพทั้งภายใน (โดยสำนักเรียน) และภายนอก เพื่อรักษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เพื่อความมั่นคงรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา

หลักสูตรแกนกลางฉบับนี้ คือเครื่องมือสำคัญในการสร้างศาสนทายาทผู้มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัย สามารถสืบทอดและเผยแผ่คำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เหมาะสมกับยุคสมัย เพื่อธำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้วัฒนาสถาพรสืบไป

>"หลักสูตรใหม่นี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตศาสนทายาทที่มีคุณภาพ มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัย สามารถนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้และเผยแผ่ได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย อันจะเป็นกำลังสำคัญในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป"

— พระพรหมโมลี, แม่กองบาลีสนามหลวง